

13 S.A. 2534

ผลของการส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการดูแลตนเอง
ต่อการฟื้นสภาพภายหลังผ่าตัดช่องท้อง และความพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับ

Effects of Promoting Patients' Participation in
Self-Care on Postoperative Recovery from Abdominal Surgery
and Satisfaction with Care

ขออนุญาตการ

จาก

มนตรีบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตยศึกษา

เรือเอกหญิง พรจันทร์ พงษ์พรหม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2534

ISBN 974-587-189-3

(สงวนลิขสิทธิ์)

21323

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการดูแลตนเอง ต่อการฟื้นฟูสภาพภายหลังผ่าตัดช่องท้อง และความพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับ

ผู้วิจัย เรือเอกหญิง พรจันทร์ พงษ์พรหม

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เขาวลัักษณ์ เลาหะจินดา, วท.บ., ค.ม.
สมจิต หนูเจริญกุล, วท.บ., M.S., Ph.D.
นาวาเอก ประชิต อัครศาสตร์, พ.บ., ว.ว. ศัลยศาสตร์ทั่วไป

วันที่สำเร็จการศึกษา 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2534

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการดูแลตนเอง โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการพยาบาลของโอเร็มต่อการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดช่องท้องและความพึงพอใจของผู้ป่วยในการพยาบาลที่ได้รับ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้องทั้งทางด้านศัลยกรรมและนรีเวชกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า โดยการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วสุ่มแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่มารับการรักษาในแต่ละสัปดาห์ เป็นกลุ่มควบคุม (33 ราย) และกลุ่มทดลอง (33 ราย) กลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลในระบบสนับสนุนและให้ความรู้จากผู้วิจัย นอกเหนือจากการพยาบาลตามปกติจากเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำการ ส่วนผู้ป่วยกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติจากเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำการเพียงอย่างเดียว การฟื้นฟูสภาพภายหลังผ่าตัดประเมินจาก 1) ระดับความเจ็บปวด ซึ่งวัดโดยแบบวัดความเจ็บปวดของจอร์ทสัน 2) จำนวนของการได้รับยาแก้ปวดภายหลังผ่าตัด 3) จำนวนครั้งของการลุกเดินหลังผ่าตัด 4) ภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด และ 5) จำนวนวันที่ต้องอยู่โรงพยาบาลภายหลังผ่าตัด ส่วนความพึงพอใจของผู้ป่วยประเมินโดยใช้แบบวัดความพึงพอใจของ ลาโมนิกา โอเบิร์สท (LaMonica Oberst Patient Satisfaction Scale) ซึ่งแปลโดย พิกุล วิทยาเจือก (2532)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลในระบบสนับสนุนและให้ความรู้ นอกเหนือจากการพยาบาลตามปกติ มีการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดในบางส่วนดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ผู้ป่วยกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของการเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด น้อยกว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับ

สูงกว่า และค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกเจ็บปวดกับความรู้สึกทุกข์ทรมานในวันที่ 3 หลังผ่าตัด
น้อยกว่า ผู้ป่วยกลุ่มควบคุม แต่ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกเจ็บปวดกับความรู้สึกทุกข์ทรมานใน
2 วันแรกหลังผ่าตัด กับค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของการได้รับยาแก้ปวด และค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของ
การลุกเดิน ใน 3 วันแรกหลังผ่าตัด รวมทั้งค่าเฉลี่ยจำนวนวันของการอยู่โรงพยาบาลหลังผ่าตัด
ของผู้ป่วยทั้งสองกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัย ได้อภิปรายผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ โดยเชื่อมโยงเข้ากับทฤษฎีการดูแล
ตนเองของโอเร็ม พร้อมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ในทางการปฏิบัติการพยาบาล
ทางการศึกษาพยาบาล และการวิจัยครั้งต่อไป

et al. (1986), translated into Thai by Pikul Vinya-nguag (1989).

Results of the study indicated some favourable of the experimental interventions in that the patients in the experimental group had significantly fewer complications, had higher satisfaction with care received, and had less pain sensation and distress on the third postoperative day than patients in the control group. However, no significant difference were found between the two groups for pain sensation and distress on the first two postoperative days, as well as for the number of analgesic used and number of ambulation on the first three postoperative days. Furthermore the length of hospitalization after surgery for both groups were not significantly difference.

Results of the study are discussed relative to validity of Orem's Theory of Self-Care. Implications for nursing practice, nursing education and further research are recommended.